

SZERKESZTŐI HÍRDE

Belmagyar-utczán 27-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Égész évre 16 frt. vagy 32 korona. Negyed évre 4 frt. vagy 8 korona. Félévre 8 frt. „ 16 korona. 1 hóra 1 frt 50 kr. vagy 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utczán 33. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy [] centimetryni tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilvántartási díjak:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Hátrább a magyarsággal.

Budapest, jan. 29.

Híres vármegyének híres adomája jut most eszembe. „Van-e zsidó a kórtérben, Pista? — Nohát legyen!”

„Van-e elég votum, jó vitézem Csáky? — Nohát legyen!”

És lett. Mert a szász képviselők mindig lesben állanak és szeretik az alku szerint való szavazásukat. Országunk sorsa, hazánkunk jövője: alárendelt kérdések. A főszempont az a néhány négyszögletes földnyi terület, a hol egyszázhetven ezer szász lakik. A különleges szász érdeket vezető a képviselők. Szavazatuk oda hajlik, a hol a különlegességet istápolják. Elvekkkel nem törődnek. Eszményük a Királyföldnek középkori zártrendszer. A Királyföld külön állását, külön jogait, furcsa kiváltságait eltörölte a törvény; de szelleme, hagyománya, felfogása, eszejárása megmaradt. Ők a magyar államot nem organikus egységnek tekintik, hanem egy mozaik képnek, összealkotva egymás mellé rakott népek és fajokból. E képnek egyik alkotórésze a szászföld, a maga külön fejlődésével, külön vérkeringésével, külön hazafiságával. Mikor a képviselők megválasztják: a szászföld külön érdekei dobatnak a mérlegbe. Mikor a képviselők állást foglalnak: a szászföld elkülönített szempontjait hangoztatják. Minden más kérdés közömbös előttük. Ilyen az ő hazafiságuk.

Most, hogy bomlik a kormánypart és recseg-ropog a szabadelvű-klub gerendázata: minden votumra égető szükség van. Tehát a szászok votumára is. Ugyde a szászoknak azt hagyta publicisztikai végrendeletül Teutschsuperintendens, a ki egyházi-iskolai és politikai ügyeiket harmincz éven át vezette, hogy ne szavazzák meg az egyházpolitikai reformokat. A szászok votuma tehát fölöttele mondon kétséges. Ezeket a votumokat megkapni nem lehet. Hát megszerezni? Az már más.

Mi legyen tehát? A belügyminiszter egyelőre nem mehet tovább. A lapos offenzívára képező főispánok már nem léteznek. Maurer, Apor, Brenneberg, Bausz, nern főispánok a szászok teljes megegyezésére működnek. Még csak Bethlen Pál volna kieserélendő Beszterczén.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1894. Január 30.

A párbajról.

(Felolvasta Bartha Miklós a Dávid Ferencz egyetemen 1894. január 28-án tartott ülésén.)

Minden nyilvános szereplésem alkalmával okom volt hálás lenni a gondviselés irányában azért, hogy sem én nem vagyok német, sem a hallgatóságom nem az. E pillanatokban több okom van e hálám kifejezésére, mint bármikor. Mert ha én német volnék, vagy ha a hallgatóságom németekből állana, úgy én most arra volnék kötelezve, hogy mindenek előtt eléadjam a párbaj történetét a közönségtől a XX-dik századig; azután osztályoznom kellene és rendszerbe foglalnom a különböző párbajokat a népek közművelődési állapota, a fegyvernek változása és az eljárás szabályok divatja szerint; végül sorba kellene vennem a különböző országoknak büntetőjogi legislatióját, az ott megállapított elveknél alkalmazási módját és külső-belső hatását a társadalomnak erkölcsrendőri mióltára, és a vélekedési szabadságnak férfias erényekben nyilvánuló fejlődésére.

Ha pedig ezt kellene tennem, akkor én semmit sem tennék, mert az igazat megvallva, én azokról a tudományos szűk dolgokról semmit sem tudok. Valaminthogy arról is meggyőződve, hogy egy ilyen szerű előadás mellett az én józan és a szegnek fejét kereső magyar hallgatóságom alaposan unatkozna. — Ekként megcsinálva magamnak az erényt a saját tudatlanságomból, egyenesen hozzá fogok a kérdéshez, paraszt ész és erős hit, — úgy, a miként minden közérdeket tárgyalni szoktam.

Azok között, kiknek vélekedését komoly ügyekben meghallgatni szokás, én még olyan emberre nem akadtam, ki a párbajt helyeselné. És az igen természetes. Mert: ad-e a

De ennek a kurának veszedelmes hatása is lehetne, mert ennek a főispánnak, saját egyéniségén kívül, a Tiszák által is jelentékeny súlya van.

A kereskedelmi miniszter sem tehet ezúttal semmit. Mert a brassóvidombaki vicinálást nem lehet rögtönzve nyíltba ütni. Már pedig a votum rögtön kell. A szász pedig prudens és circumspectus, a kit ígérettel kielégíteni nem lehet.

Nincs hát más medium, mint Csáky a kultuszminiszter. Ez a férfiú nem szereti a végre nem hajtott törvényeket. Híres rendeletei így keletkeztek. Imáram három rendeletéről tudunk. A kibocsátási időben nem nagyon válogat. A német nyelv érdekében kibocsátott rendeletét éppen a véderóvita alkalmával adta ki. Az elkeresztelési rendeletet néhány hónappal az egyházpolitikai reformprogram előtt. Talán csak nem fogják erre azt válaszolni, hogy a k k o r még hira-helye sem volt a reformnak? Hiszen ezzel a rögtönzésnek igen nagy lelkiismeretlenségét árulják el. Harmadik rendelete a magyar nyelv érdekében történt. Ezt a múlt ősszel adta ki, tehát olyan időben, midőn előre tudnia kellett volna, hogy rövid idő múlva nagy szükség lesz minden szavazatra.

A magyar nyelv kötelező oktatását az 1879. évi XVIII. t.-cz. rendeli el. Azon tanítók részére, a kik nem tudnak magyarul, hat évi záros határidő adatott az állam nyelvének elsajátítására. E határidő lejárt — eredménytelenül. Ekkor a záros határidő megnyújtott újabb hat évre. Ez is lejárt. A múlt ősszel tizenegyet esztendője múlt annak, hogy a törvény elrendelte a magyar nyelv kötelező oktatását a népiskolákban. Tizenegyet hosszú évig várt Magyarország arra, hogy azok, kik polgárokat nevelnek, tanulják meg hazájuk nyelvét.

Ekkor Csáky gróf miniszter rendeletet ad ki, hogy azok ellen, kik még mindig nem tanulták meg hazájuk nyelvét, s így azt nem is taníthatják, indíttassék meg hatósági eljárás. Ez a rendelet jogszertű, törvényes és természetes.

Hazánkat többféle ajku nép lakja. Ezek között az érintkezést csak egy közvetítő nyelv tarthatja fenn. Melyik

legyen az a nyelv? A tót, az oláh, a német, a szerb? Képtelenség.

Legtöbb ember a magyar nyelvet beszéli a többihez képest; irodalmilag legnagyobb fejlettsége itt a hazában a magyar nyelvnek van; történelmi és politikai jelleggel ennek a földnek a magyar faj adott; a törvényeket magyar nyelven alkotják, a hatóságok magyarul beszélnek. Tehát, hogy magyar legyen a különböző fajok érintkezési nyelve vitát nem tűrő igazság.

A Csáky gróf rendelete tehát törvényes is, természetes is.

Mit hozott a rendelet napfényre? Azt, hogy egyetlen vármegyében a köznevelési bizottság kénytelen volt tizenöt renitens néptanítót felfüggeszteni. Valamennyi tanító szász nemzetiségű. A törvény, hogy magyarul tudjanak, hogy magyarul taníthassanak tizenegyet év óta áll fenn.

Beszterczének kies vidékén akadt egy csoportban tizenöt tanító, a ki a törvényt kutyába se vette. Csernátóny Gyula a kir. tanfelügyelő kötelességtudó, hivatásának élő, becsületes szolgálója a magyarok hazájának. Jelentést tett, hogy ként a miniszter rendelte, és a köznevelési bizottság, élén Bethlen Bálfőispánnal, felfüggesztette a törvénytíró tanítókat úgy, miként a miniszter rendelte.

A szászoknak ez nem tetszik. A szászok válogatni szeretnek a törvényekben. Ez a törvény kell, ez nem kell; ezt megtartjuk, ezt nem tartjuk meg; ez nekünk jó, ez nem jó. Magyarul tudni nem jó, azt hiszik. Bezzeg oláhlul tudnak.

Ez a kultúrnapról-napra fogy. Népesedési mozgalmukat nézni, száznál. Harmincz év alatt virágzó szász községek lettek oláh községek. Derék kőházakon már csak a biblikus felirat német: a lakó oláh. A fecskészek veréb foglalta el. A felszívódás oly rohamos, hogy — ha így tart — száz év múlva csak a váraknak és a templomok mohosult fala hirdetni a szászok létezését.

Szászpénteken, Szászujsón, Szászkereden, Szászlónán, Szászfenesen, Szászujsaluban, Szászmátéban, Nagykerden, Csikmántoron még hirdondója sincs a szászságnak. Dános, Holdvilág, Nagykapus. Nagyselyk, Nádas, Asszonyfal-

tes egyebet, mint tényleg igazolja, hogy hazáját még életénél is jobban szereti. A becsületben sértett fél, a párbajt provokál nem tesz egyebet, mint tényleg igazolja, hogy becsületét még életénél is jobban szereti.

Ugyan ez áll igen gyakran akkor is midőn valaki ártatlanul sérelmet szenved, s azt megakarja torolni. Ilyenkor a párbaj nem azt jelenti: vagyok olyan legény mint te; mert ha ezt jelentené: akkor legyőztesd esetében nem volna elégtétele az ártatlannak. Ilyenkor a párbaj azt jelenti: megakarok torolni egy méltatlanul sérelmet; mérjük össze a fegyvert. A megtorlás pedig abban az öntudatban áll, hogy elkövetett hibája miatt a sértőfélnek halálos veszedelmet kell kálallania, a mit a bosszút kereső fél nem érez annyi intenzitással a saját igazságának tudatában — és áll abban is, hogy az ártatlan fél úgy viselkedett mint mártírkoszorút, a sértőfél pedig úgy mint bélyeget.

Ez volna az igazságunk másik fele. Vagyis, az első okoskodás azt bizonyítja, hogy a párbajnak nincsen jogosultsága; a második okoskodás pedig a mellett bizonyítja, hogy a párbajnak van jogosultsága. De mivel kétféle okoskodás lehet, de kétféle igazság egy ügyben nem lehet: ennél fogva világos — miután az okoskodások rendjében hiba nincs — hogy maga a kiindulási pont helytelen, s ez vezetett aztán a feligazságok zsákutcájába.

Arról vagyok meggyőződve, hogy ezt a kérdést helyes-e, jogosult-e a párbaj? Általánosságban eldönteni nem lehet. Igaz, el lehet könnyen dönteni, ha zsinormértékű ideális állapotokat veszünk. Mert ha a sérelmekért úgy a hatóság, mint a társadalom teljesen kielégítő elégtételt adna: akkor föl sem merülne ez a problema, mert a párbajozás önmagától megszűnnék. Megszűnnék még abban az esetben is, ha a büntető kódex nem üldöznék. Ugyde a hatóság soha sem adhat teljesen kielégítő elégtételt, mert minden emberre külön törvényt hozni nem lehet, mert pedig az érzékenységi foka egyénenként változik; a mi kielégíti a vén embert, az nem elégíti ki az if-

va gyermekkoromban tisztavízű szász községek voltak. Nehány oláh pásztor-ember lakott a faluk végén szalmafedű viskókban. Ezek most tulnyomó részben oláh községek, s az olákok szászok a templom körül húzódtak meg merőben összezsugorítva. Brassónak, Segesvárnak, Medgyesnek egyharmadrésze, Szebennek, Beszterczének egy negyedrészre már oláh.

Látnivaló, hogy fajukat fentartani nem tudják. Életük immár csak vonaglás. Nyelvük favorizálva volt Bach alatt és Schmerling alatt. Mégis pusztultak. Végzetük a beolvadás. Hanem a halálnevet igazán kevés esztétikával választják meg. Oláhok lesznek, mikor magyarokká lehetnének. Semmi kifogásuk nincs az ellen, hogy gyermekeik egytől-egyig tudjanak oláhlul. Tudnak is. De törvényteleniséget is képesek elkövetni, csak hogy gyermekeik magyarul ne tanuljon meg.

Ezt a törvényteleniséget akarja a vármegyei köznevelési bizottsága megbüntetni. Hiszen talán az is a magyar kormány kötelessége lenne, hogy ha már a szászok fajilag pusztulnak, ne az oláhságot erősítse ez a fajbomlási processus, hanem a magyarságot. Ugy, de a magyar kormány igen megszorult votum dolgában. A fődolog pedig a többség. A nemzeti érzület: sovinizmus; még pedig kárhazatos sovinizmus. Nagyobb súlyt fektet arra, hogy tizenhárom szász votumot megtartsa, mint arra, hogy a szász nép ne az oláhságba olvadjon be, hanem a magyarságba.

Ennél fogva paktumra lép a szász képviselőkkel. Hiába tagadják, ott van a 3312. számú pótrrendelet. Tessék akárkinek elolvasni. A záros határidőkre vonatkozó rendeletek értelmében a néptanító alkalmaztatását, ha magyarul nem tud, érvénytelennek kellett nyilvánítani. Így szólott az 1885-diki és így az 1893-ki rendelet. Ezeknek alapján járt el Besztercze-Nászdó köznevelési bizottsága. Az új pótrrendelet azt kívánja, hogy minden egyes eset a megbírálás végett a miniszterhez terjesztendő fel; és tudni kívánja, hogy „képesítő oklevél” mikor és hol állíttatott ki, hogy azt a tanfelügyelő nem láttamozta-e? Miért e kiváncsiság? Van-e, lehet-e itt egyébről szó, mint a

jut; a mi kielégíti a félénket, az nem elégíti ki a bántat. És így tovább. Hanem a társadalom igenis adhatna teljes kielégítést. Ehez azonban az etikai meggyőződésnek olyan fejlettsége, olyan általánossága és olyan ereje szükséges, a milyent tudommal sem a multban, sem a jelenben egyetlen társadalom sem ért el.

Igy lévén, azt mondom a párbajról, a mit egy tudós a filozofáról: miután kiárti nem tudjuk, próbáljunk vele megélni. Hiszen még a csérgőz bűnökét sem lehet kiártani, pedig a büntetés nemcsak súlyos, de megbélyegző is; s pedig nemcsak a hatóság üldözi, de a templom is, az iskola is, a társadalom is. Mégis vannak calók, hamisítók, tolvajok, rablók és gyilkosok. Hogy ne volnának hát párbajozók, kiket a hatóság csak enyhén üldöz; de az üldözésnek még ezen enyhe foka is ellentétben állván a társadalom divatos felfogásával: csak arra való, hogy általa a büntető a jogszolgáltatás tekintélye rongáltsassék.

De hát, hogyan éljünk meg vele, ha már kiártani nem tudjuk?

Ugy, hogy ha nem általánosságban foglalkozunk vele, mert már mondtam, hogy így nem kapjuk meg a tiszta igazságot, hanem ha specializáljuk a kérdést. Mi a párbaj? Semmi egyéb, mint önbíráskodás. Bizonyos igaz, hogy a művelt emberiség törvényei tiltják az önbíráskodást; de ezt a törvényhozási elvet soha sem lehetett egész mértékben átültetni a közzelfogásba — és ha nem lehetett az önkényuralom idejében, midőn minden akarat az államfőnél összpontosult, annyival kevésbé lehet ezután, mikor a szabadság intézményeinek védő szárnyai alatt igen becses és kövér idő jár az emberek egyéniségének fejlesztésére. Minél fejlettebb valakiben az egyéniség, annál több hajlandóságot érez az önbíráskodásra — és az amerikai polgár, mely legtöbb szabadságot élvez, legrikábban fordul a hatósághoz, mert panasza helyett, önmaga szerit elintézi sérelmét; míg viszont a bécsi németek, mielőtt megcsinálták volna kurtá forradalmukat, hosszasan tanácskoztak a fő-

mult őszi rendelet végrehajtásának felfüggesztéséről?

Az elkeresztelési rendelet ellen hat millió katolikus szólalt meg. Még sem vonták vissza, holott törvénytelen volt a végrehajtani a bíróságok nem tudták. A magyar nyelv érdekében kiadott rendelet ellen néhány szász egyház szólal fel. És a kormány felfüggeszti a rendelet végrehajtását, holott a rendelet törvényes és áldozatul dobatik a nemzeti érdek, tizenhárom darab szász votumnak.

BARTHA MIKLÓS.

Politikai hírek.

A szabadelvű párt bomlása. A mint biztos forrásból értesülünk, a tegnap folyamán Beles János képviselő, egy a pártelnökhöz intézett levélben kilépését jelenti be a szabadelvű pártból. A n t a l Gyula, a ki-ről szintén el volt terjedve a hír, hogy kilép a kormánypartból, kijelentette hogy egyelőre a pártot ugyan nem hagyja el de az egyházpolitikai javaslatokat nem fogja megszavazni.

A pártönkvüliek pártja. A szabadelvű pártból kilépett — országgyűlési képviselők — néhányan kivételével — politikai klub-jokat tényleg megalakítottak. Az új klub helyisége a Vadászúti szállóban van, Előkelő Péchy Tamást választották meg. — Egyébként az új klub igen élénk összeköttetést tart fenn a nemzeti kaszinóval, a hol az utolsó napokban élénk politikai szellem kapott lábra.

A polgári hássasság. Már jelentve volt hogy a folyó országgyűlési ülészakot közelebb befejezik és az új nyomban megnyitják. Értesüléstünk szerint az új ülészak feb. 5-én nyílik meg és sorrendjén a kisebb ügyek elintézése, talán az öröklési eljárásról szóló törvényjavaslat letárgyalása után első helyen a házassági jogról szóló törvényjavaslat fog állni. A kormány és a szabadelvű párt mérvadó tagjai a tárgyalás megkezdését feb. 12-ére öhajítják kitűzteni.

A T. Ház.

Budapest, jan. 29.

A Ház mai ülésének elején a kormánypart padjain alig ültek harminczan, azok is szétszórta, hogy minél többnek látszassanak. Az ellenek jóval nagyobb számmal volt kép-

lött, hogy valjon szándékukat bejelentésük a policiának, s kérjenek s tőle assistenciát a forradalom végrehajtásához?

Az önbíráskodásra a szabad embert erkölcsi és állami mióltára egyaránt sarkallja. A barlanglakó ősemberek éppen úgy nem kerestek bírt, mint az udvaron veredő kakasok. A pörkedő kofák a piacozó önbíráskodást gyakorolnak s nyelveikkel vivják a párbajt. És akkor is párbaj megy végbe, mikor a guszalyosok fonódalát hetye legényeknek egymásra mért ütlegei némitják el. A szónokok mérközése a parlamentben s a publicisták mérközése a sajtóban szintén párbaj az igazságról. Egyiket megvívják bottal, a másikat nyelvtel, a harmadikat érveléssel, a negyediket karddal. Csak a fegyver más; de a forrás ugyanaz: az egyéniség akar minden alkalommal érvényesülni. És győz a szerencsésebb, az erősebb, az okosabb, az ügyesebb. Ez pedig nincsen a maga rendén; mert minden összetűzés abból a kérdésből származik, hogy hol van az igazság? Tehát nem a szerencsének, az erőnek, az okosnak, az ügyesnek kellene győznie, hanem az igazságnak.

A párbajt tehát minden egyes esetben úgy kell intézni, hogy ott, emberi lehetőségek és valószínűségek szerint az igazság győzzön. A gyengét lehetőleg egalizálni kell az erőssel, az ügyetlen az ügyessel, az oktalant az okossal. Ez iránt már is vannak világszerte elfogadott szabályok. Ilyen az, hogy csélzóval ellátott vontosúvú pisztolyokkal, melyek a gyakorlott lövőnek biztosítják a találatot, soha sem használnak; ilyen az is, hogy a sértett félnek adják meg a fegyverválasztás joga; az is ilyen, hogy vívmesterekkel senki sem köteles kardpárbajt vívni. — Azonban abból a sok szerencsétlen esetből, melyről csak ennek a nemzedéknek is tudomása van, azt látjuk, hogy ezek az intézkedések nem elegendők. Ezen a téren sokkal tovább kell menni.

Mindenekelőtt eltörölném a pisztoly-párbajt, mert a véletlennek itt van a legtöbb esélye, tehát ez áll az igazságszolgáltatástól legtávolabb; és mert ez okoz leg-

viselve. Ugy, hogy ha váratlanul szavazást provokál, a kormány alighanem kisebbségben marad.

De akármilyen ritka sorait láttuk is a kormány gárdájának, annál nagyobb lármát tudtak csinálni, mikor Perczel Dező a teremben megjelent s mint elnök megnyitotta az ülést. „Éljen, éljen, éljen!” kiáltották tele torokkal a házi közönség, kárpótlásul azért a kardvágásért, melyet reverzálásért szenvedett az alelnök ur. Perczel természetesen meghatóttan és néma meghajlással közönte meg barátainak zajos óvációját. Egyéb baj ezúttal nem történt.

Napirendre a mezőgazdaságról és mezőrendésről szóló törvényjavaslat volt. A tárgyalás meglehetősen élénk-séggel, de nagy figyelemtelenség között folyt, úgy, hogy az elnök többször volt kénytelen a csengőhöz nyulni és oszondat kérni.

Nagyobb vita a 2. és 24. §-knál volt. A 2. §-nál a nyomásos és a szabad gazdálkodás hívei valóságos módosítványosodást zúdítottak a házra. Nem kevesebb, mint nyolc módosítást adtak be, minden szónok egyet-egyet. A ház úgy menekült az ütéstől, hogy Lits Gyula indítványára, a miniszter hozzájárulása után, az összes módosításokat, véleményadás céljából, a bizottsághoz utasította. Míg a bizottság jelentése beérkezik, az egész I. fejezet tárgyalása felfüggesztett.

A 24. §-től kezdve arról intézkedik, hogy a kőbör cigányok számára a közbeszélő ki legeljen. Az ellenzék szónokai élénken vitáztak az intézkedés tarthatatlanságát, a miniszter mindazáltal ragaszkodott a séveghez s annak fenntartását kívánta.

Szavazásra kerülve a dolog, a ház többségeles szavazta a miniszter és Szalay Károly indítványára, a kőbör cigányokra vonatkozó intézkedés törlesztését határozta el. Bethlen András gróf miniszter láthatólag rüstelkedett vereségén s a következő öt percznyi szünetet arra használta fel, hogy párthívei előtt lehetőleg lezsaláltsa a szavazás jelentőségét.

Egy másik vereség is fenyegette a miniszert a 28. §-nál, a hol Kovács József adott be módosítást, melyet pártkülömbőség nélkül helyesléssel fogadtak a ház. A miniszter észrevette a veszedelmet és sietett a módosításhoz hozzájárulni, mely azután nagy többséggel s az ellenzék éljenzése mellett el is fogadtatott.

A tárgyalás további folyamán a miniszter feltűnő előzetesegyet tanusított az ellenzéki módosítások iránt s azok közül többekhez hozzájárult. Könnyen tehetette, mert a kormánypart édeskeveset tördött a tárgyalással, módosítást pedig az egy Szunyogh Szabolcs kivételével, a ki szintén haza, Biharországnak beszélt, senki sem adott be.

A ház ezúttal s 37. §-ig haladt s a tárgyalást holnap folytatja.

Politika a Kaszinóban.

Budapest, jan. 29.

A nemzeti kaszinó tegnapi közgyűlése nagyon érdekes volt. Tegnapi számoltunk

be annak lefolyásáról, itt csupán egy mozzanatával kívánunk foglalkozni, a választmányi tagok választásával; melynek alkalmaival a választmány régi tagjai közül kilenc tagot buktattak, s csodálatosképen csupa oly tagot, kik a Tisza-gárda tagjaiként ismeretesek és oly tagokat, kik a kaszinóban Bokross Eleket annak idején saját szemükkel fedezték, míg ezek helyébe csupa oly új választmányi tagokat választottak, kik épenséggel nem mondhatók a Tisza-klubb barátainak.

Ugron Gábor megválasztása is a Bokross ügyre vetendő vissza, mert a megválasztásával azokkal szemben akartak Ugronnak elégtételt adni, kik annak idején kényszerítették Ugront arra, hogy Bokrossal megverekedjék.

Kaszinói körökből kiszivárgó hírek szerint ott a választás eredményének nem tulajdonítanak semmiféle politikai célzatot.

E választások következtében állítólag több tag kilépni szándékozik. Szabó Miklós, Széchenyi Béla gróf állítólag már is kifejezték az igazgatót, Károlyi Tibor gr. pedig a választmányi állásról való lemondását.

Végül még arról értesülünk, hogy már évek hosszú sora óta nem volt annyi vidéki tag jelen a nemzeti kaszinó közgyűlésén, mint éppen tegnap.

Értesülünk a nemzeti kaszinó választmánya ekként alakult

333 szavazatot kapott: Blaskovich Miklós, Wenkheim Frigyes gróf, Zichy Pál gróf. 332 szavazatot: Blaskovich Ernő, Csekonic Endre gróf, Dessewffy Aurél gróf, Fehérvári Géza báró, Nádasdy Ferencz gróf, Odescalchy Gyula herceg, Szapáry Géza gróf, Szapáry Gyula gróf, Széchenyi Gyula gróf, Széll Kálmán, Szilágyi József Sztáray János gróf. 331 szavazatot: Bánffy György gróf, Batthányi Elemér gróf, Bogiácz Lajos, Károlyi Tibor gróf, Teleki Ed. gróf. 330 szavazatot: Apponyi Albert gróf, Bethy Ákos, Bosányi László, Fáy Kázmér, Losonczy Ödön, Simonyi Lajos br. 329 szavazatot: Bittó István, Eszterházy Mór gr. Festetics Taszilo gr., Lipthay Béla br., Farkas Géza. 328 szavazatot: Károlyi László gr. 323 szavazatot: Zichy Jenő gr. 316 szavazatot: Széchenyi Pál gr. 250 szavazatot: Moosonyi János. 245 szavazatot: Fabiny Teofil. 239 szavazatot: Andrassy Géza gr. 234 szavazatot: Andrassy Aladár. 204 szavazatot: Biczky Ferencz és 202 szavazatot: Tisza Kálmán.

Kibuktak:

	szavazattal
Andrassy Gyula gr.	155
Bethlen András gr.	154
Batthányi Géza gr.	153
Bezeredy Pál	152
Radvánszky Géza br.	152
Üchritz Zsigmond br.	151
Hadik-Barkóczy E. gr.	150
Teleki Domokos gr.	150
Tisza Lajos gr.	143
Meszlai Viktor br. †	

Beválasztottak:

	szavazattal
Esterházy Mihály gr.	230
Károlyi Sándor gr.	194
Esterházy M. M. gr.	187
Vécsey József br.	181
Hunyady Imre gr.	180
Pálffy Miklós hg.	180
Pallavicini Ede ögróf	179
Péchy Tamás	179
Ugron Gábor	178
Zichy Nándor gr.	167

A Linder György választói.

Csornán a választó kerület, melynek a híres Linder György a képviselője, tegnapi este érkezett tartott.

Delután 2 órakor a csornai kaszinó helyiségében mintegy 200—250 választó jött össze. Szilvássy Dénes röviden előadja az értekezlet összehívásának indokát, s a meghívóban kitett tárgysorozat első pontja értelmében indítványozza, hogy a választókerület pártszínezet nélkül szavazzon Lindernek bizalmatlanságot s az országgyűléshez indokokkal támogatott kérvényt intézzen, mely Linder Györgyöt mandátumának letévére bírja.

Stricker Adolf dr. ügyvéd az indoklás mellőzését ajánlja, mert az a bíróság dolga. Hajas Gyula járási főszolgabíró figyelmezteti az értekezletet, hogy óvakodjék egyoldalú s kellőleg elő nem készített eljárásal a pártszíneztől felkötésétől.

Indítványozza továbbá, hogy a függetlenségi párt vezérferfiat a nemzeti párt vezérferfiával közösen hívjon össze értekezletet, hogy a bizalmatlanság annál imponásabban nyilvánuljon s az egész választókerület értekezletet töltsön. Indítványa mellett párttolgál szótalt fel Herbst Lajos dr. ügyvéd és Vadász Bánk közjegyző s maga Szilvássy Dénes is csatlakozván hozzá, egyhangulag elfogadtatott.

Ehhez képest 5 tagból álló bizottságot küldött ki, a mely a választókerület összes választó polgárait a legközelebbi napok egyike Csornára összehívja.

A választó kerület egyuttal az országgyűléshez is kérvényezni óhajt azon célból, hogy Linder György mandátumának letévére szorítsassék.

Az értekezletről a következő jegyzőkönyvet vették fel:

Jegyzőkönyv. Felvettette Csornán 1894. január hó 28-án Szilvássy Dénes f. év január 24-én kiadott meghívója alapján. Az értekezlet tárgyaiban kitett 1. számra néve határozott, hogy jelenlevők a kerület képviselőjének bizalmatlanságot szavaznak és egyuttal minden pártot magában foglaló bizottságot neveznek ki, a mely bizottság legközelebb a választó kerület minden szavazóját és ügyben négyültsére összehívja. E bizottságba beavasztottak: dr. Herbst Lajos, Szilvássy Dénes, Virágh Kálmán, Vadász Bánk és Szabó Dező urak.

K. m. f.

Dr. Stricker Adolf, Szabó György, Kern Mihály, Farkas Mátyás értekezleti jegyző.

Városi közgyűlés.

Kolozsvár, jan. 30.

Meglehetős szép számmal össze gyűltek a városatyák tegnap d. u. a városház közgyűlési termében. Érdekes volt a tárgysorozat, a mi szönyegre került. A gyűlés folyamán érdekes volt a közpe táján, de azután úgy elnyult, hogy egymásután szökdöstek meg a városatyák s este 7 órakor, mikor a tárgyalás az napra felbeszakadt, a „hivatalosok” kívül „választott k” már kevesen voltak a teremben.

A gyűlés folyamáról a következő tudósítást közöljük:

Szentesített törvények. Kihirdették az országgyűlési szentesített törvényeket. A bejelentést a közgyűlés jegyzőkönyvre vette.

Huszárok nem jönnek. Felv. sták a honvédelmi miniszter leiratát, mely szerint a 9 honvéd-huszár ezred törzse és II. osztályának Kolozsvárra való áthelyezéséből nem lesz semmi.

Lyfornán a lovas keszárnya építésének a szükségét is megszűnik.

Vízvezetők és csatornázás. Ez a régen vajdudó ügy a tárgysorozat 5. pontja alatt került napirendre. Salamon Antal tanácsos referálta. Előadta a kis és nagy bizottság javaslatát, a tanácsos általános és a saját külön véleményeit. Előadásában e nagyszabású alkotás minden részletét igyekezett vázlatosan megismertetni.

Ez a munkát sok utánjárást és nagy előtanulmányt igényelt. A városatyák halál-sak is voltak érette az előadó tanácsos iránt. Figyelemmel végig hallgatták s midőn a végére ért, azt lehetett hinni, hogy egyhangú elfogadásban fog az részesülni.

Utcák öntözése. A tervezet az utcák öntözésére csak részlegesen terjeszkedett ki. A vízvezetési viz öntözésre használatát pazarlásnak tartotta. Ezzel szemben dr. Purjesz tanár, dr. Tutschek és Kiss Sándor igazgató felszólalással kimondták a gyűlés, hogy az utcai öntözésre szükséges hidrantsokat ki kell építeni, hogy a város közönsége nyáron által megmenekedhessen az utcai pórtól.

Szabályrendelet tárgyalása. A vízvezetési szabályrendelet tárgyalását részletesen vette azután a közgyűlés. Némely pontjánál heves viták fejlődtek ki, másutt pedig könnyen átsiklottak az egyes szakaszokon.

Vízdíjak. A tervezet szerint minden szoba, konyha, vagy olyan kamara után, mely 3 négyzetméternél nagyobb területű évi 2 ft díjat kell fizetni. Szűk kúrtól 15 ft-ot, fordított pedig 10 ft díjat. A kocsi tulajdonosok is fizetnek minden kocsiért 2 ft-ot, omnibuszért 6 ft-ot. A külvárosi részek lakói, a hol csatornázás ugyan nem lesz, de kőzúkat lesznek egyes pontokon felállítva, szintén fizetnek a vízvezetési viz használatáért díjat. A szekerek után való fizetés a kötelezettség alól kivétel. A vízvezetők házhoz való beállításáért a beállítási költségek kivál a városnak jogdíjat kell fizetni. A vendéglősök, kávéházak és más nagyobb vízfogyasztással dolgozó iparosok köbméter szerint külön fizetik meg az elfogyasztott vizet. Diszterek öntözéséért területenként kell fizetni. Vítát a bevezetési jogdíj a szökdöztak felállítására idézett elő. Generich Antal dr. egyetemi tanár, a külvárosok lakói részére kér méltányosabb díjakat megállapítani.

Vízleárák. A nem fizető háztulajdonosok házából egy záró készülékkel a vizet elzárják. E tekintetben vita merült fel, mely a tervezetnek ellenszólott. A záró készülékek alkalmazását a vita végén megengedte a közgyűlés.

A kutak területei. Tekintettel arra, hogy elegendő vizet a jelenlegi területtel nem szolgáltathatnak, a tervezet szerint Kolozsmonostor területén a monostori uradalomtól, valamint a nagy szamoson túl egy területet a közgyűlés kisajátítatik és a vizet a szamos folyó

alatt csőven fogják vezetni egy viztartóba, honnan gépi erővel fogják felszívattatni a két reservoirba.

A közgyűlés a tárgysorozat többi pontjainak tárgyalását ma folytatja.

Február

I-jevel új előfizetést nyitunk az

„ELLENZÉK”-re

Előfizetési feltételeink lapunk homlokán olvashatók.

Kirántra egy hétig ingyen küldünk mutatóvány számokat.

MINDENFÉLE.

Kolozsvárt, január 30.

Elmaradt demonstráció. Arról vettünk hírt, hogy tegnap többben össze-gyűltek egy értekezletre, melyben a felett tanácskoztak, hogy a kormány egyházpolitikájá-mellett szükséges-e valamilyen formában demonstrálni.

A jelen voltak egyhangulag kimondták, hogy Kolozsvárt semminemű mozgalom megindítását szükségesnek nem látják.

Helyreigazítás. Bacsas lapja 23-ik számában „Kik vettek részt a Kolozsme-gyűlésen” cím alatt megjelent közlése nézve egy kis helyreigazítást tenni, mint a XI-ik zászlóalj volt őrnagyja és parancsnoka, kötelességemnek tartom: Szathmári Károly, Kolozsvárt elhalt m. kir. nyug. honvéd százados 1848-ban a XI-ik zászlóaljban szolgált és 1849-ben január 23-án a szelindeki csatában puszkagolyó által sebesült, tehát a vizaknai csatában részt nem vehetett. — Takács András személyesen részt vehetett ugyan a vizaknai csatában, de semmiesetre sem a XI-ik zászlóaljánál, mert ez a zászlóalj 1849. február 4-én Déván volt, és így Vizaknán nem lehetett. Szigethy Miklós, ezredes.

Az ipari segédmunkások képzésére. Kolozsvárt bizottság alakult a mult szombat (a hó 27-én) a kereskedelmi és iparkamara közbenjárására folytán. K. Jónás Ödön megyei-emi tanár a Budapesteni működő orsz. bizottság elnöke, külön e véget leutazván városunkba, összehívta az ügy-iránt érdeklődőket a kamara helyiségébe érte-kezletre, a melynek lefolyásáról a következőket jelenthetjük: Jónás Ödön előadta, hogy az orsz. bizottság a fővárosban már is szép sikerrel működik az ősi és téli évszakokban szakemberek közreműködésével, az ipari segédszemélyzet számára közérdeklő felolvasásokat és előadásokat tart, melyre az érdekeltek — a díjtalanul belépés következtében — nagy számmal jelennek meg. Az orsz. bizottság több vidéki városban alakított helyi bizottságokat és ezek eredményös működése-vel valamint a kamara biztató meghívása folytán most Kolozsvár városra fordította a figyelmét, a hol minden kedvező előfelte-tel meg van arra, hogy a helyi bizottság léte-süljön és működését megkezdhesse. Röviden

Floydné szeméibe nézett — nem mondta a szót.

Esztér soha sem beszélt ilyen aszonyhoz, a milyen ez az arisztokrata e-legális madona volt; de ösztönszerűleg fel-ismerte, hogy ahhoz a csudálatos, elh-volt, csillogó világhoz tartozik, mivel a-nyja meséi tele voltak, ahoz a fényes bi-rodalomhoz, melybe belépni vágyott, mielőtt Lockhart Brián szerelme az életét átválto-tatta és szepítettte, és egy közönségesebb életet is kedves és drágává tett előtte. Épen most nem tudott beszélni, érezte, hog-ha azt tenné, nem volna képes azoknak rajta csúngó, parancsoló tekintetű ké-k szemek hideg megvetését és haragját elviselni.

Hogy mondhatta volna meg ő azoknak, miután oly bátorlatalannak és bi-zonytalannak érezte magát és annyira bi-zonyos volt benne, hogy azok soha sem fog-ják megérteni? Nem árthatott vele semmi ha egy kevés ideig hallgat, csak addig, míg mindazoknak a valóságáról a mit hallott-meggyőződik. Ha Brián vele volna — s egész más volna — az ő erős jelenlétébe és az ő karjával átölelve — nem volt semmi a mit meg nem mert volna mondani é-tenni. De így — nem tudott szólni. Re-megő szavai elhaltak, a mint lehajtott fő-v és néma ajkakkal és mozdulatlanul állott.

— Édesem, miért mondod azt, hogy nem tudsz velem jönni? — kérde Floydá-ujból.

— Ugy értem, hogy ha most elmegye tudatom kell, hogy hova megyek. Ezt meg kell tennem. Ha leveleim érkeznék, azok meg kell kapnom, tudatom kell a barátaim-mal, hogy hol találunk meg. Itt kell hagyni az adresemet.

— Édes gyermekem ez önkényű érte-dődik, válaszolá Floydá, örült, hogy csíjál-érte, a nélkül, hogy ez a kis mogorva te-kinteten kívül egyebet kellett volna tenn. Természetes, hogy az adresemet itt hag-y had, ha ez a nehézség! A földszinta egy borzstó süket vén asszony beszélt ve-lünk — talán az volt a házi asszony? A-

szór a családokban helyre nem hozható nagy szerencsétlenséget. De hogyan történik el? Neveléssel és társadalmi akcióval. A melyik pillanatban mindenki elítéli a fegyveremet, azonnal megszűnik használata. Miért nem vivnak párbajt vadászfegyverekkel? Mindenki ha-tóvala fogadna egy segédet, a ki vadászfegy-vert ajánlana. Pedig a dolog lényege szerint nincs abban semmi nevetni való, s ellenve-tést csak annyi ható fel, hogy nincsen szokásban. Nohát csináljuk úgy a dolog, hogy a pisztoly se legyen szokásban. A társadalom sújtja azokat a segédek, kik pisztolyt en-gedtek meg, olyan erővel, mintha a legna-gyobb foku szabálytalanságot követtek volna el. Ne legyen nekik maradásuk a jó társaságokban. A kaszinók vegyék ezt föl szabályaikba, s a ki pisztolyt párbajt rendez, tekintések disquali-fikálnak. A társadalmi ítélet módját alább mondom el.

A kártpárbajt ha tölem függne sem történne el; mert én a bátorságnak előnyt kívánok adni a gyávaság felett. Vannak hely-zetek, melyekben a leányok, a feleségnek, az anyának szüksége van az apa, a férj, a fiu bátorságára. A jellem ezen vonása nélkül, mi férfiak nem lehetnének a nők megbízható támaszai. Ha ég a ház, ha megrohan a kuty-a, ha elragad a ló, ha megtámad a zsejny, ha megjelenik a tolatkodó — az életközöség-nek igen sok viszonyában a férfi bátorságá-nak kell a nő megoltalmazni. Az én hitem szerint csak az a férfi érdemi meg, hogy egy derék nő vezethessen az élet útján, a kinek bizos a karja és helyén van a szíve. A ta-pasztalatom pedig az, hogy a gyáva férfiak igen kevés szerencsével forgolódnak a nők társaságában. Én tehát a kártpárbajt, mely eddig is, próbája is a férfibátorságnak, s mely nélkül kényes ügyeket igen gyakran megoldani nem is lehet, nem történem el. Hanem a szabályozást itt is szükségesnek tartom.

Alapos ok nélkül ne legyen szabad ve-rekedni a ripók henczegetést korlátok közé kell sorítani. A kárakrelét díldözbe kell venni, mint a veszett kutyát. Itt minden egyes eset külön megítélés alá tartozik. A katoná-

tisztet hamarabb egymásra ereszttem, mint a civilt, mert a katonának mestersége a fegy-verviselés. Az urat, ki jövedelméből él, ha-marabb megverekedtem, mint a polgárt, aki csinálja magának a jövedelmét. Mert az ur családja csak az urat vesztelheti, de a polgár családja a polgárral együtt az életmó-dot is veszti. Én mint segéd mindig fon-tolóra vettem a felek családi és vagyoni állapotát. Egy vagyonos ember és egy va-gyontalan hivatalnok között nem egyenlők az esélyek. Eltekintve attól, hogy a vagy-onos ember könnyebben megszerezhesse és jobban is megszerezze a vivásbeli ügyeséget, mint a kenyérkeresettel elfoglalt tisztviselő, vagy tanár, vagy mérnök, a differencia még szembetűnőbb, ha arra gondolunk, hogy a va-gyontalan honoratior nemcsak a maga sze-mélyét teszi kockázra, de hátramaradó ca-ládjának existenciáját is. Ilyen esetekben a segédek kötelessége, ha másként nem lehet, a párbajt becsületbíróági ítélettel akadá-lyozni meg.

Itt jutottam ahoz, hogy milyen társa-dalmi szervezkedést tartok helyesnek a vég-ből, hogy a pisztolypárbajt eltörltessék, a kártpárbajt pedig illő korlátok közé szorí-tassék. Minden arra való városban állandó becsületbíróaságot kellene alkotni, mely egy-fől döntene azon ügyek felett, melyeket a se-gédek előleges elbírálása végett oda terjeszt-nek, tehát legtöbbször azon kérdés felett, hogy van-e helye párbajnak, vagy nincs? Másfelől ítéletet mondana kivétel nélkül min-den már megtörtént párbaj fölött a segédek eljárására vonatkozólag.

Alakítottassék az a bíróság olyan tiszta vizű egyénekből, kiknek úgy nyilvános, mint családi és magán élete semmi kifogás alá nem esik, hogy ekként az ők ítéletének döntő súlya legyen. Hogy az ítéletnek ez a nagy súlya komolyan átsimessen az életbe, szük-ség, hogy a bíróság felerészben tagokból álljon. Mert a tűzhely őre a nő. És csak a férfiak hiában zárának ki egy kárakrelét, vagy egy pisztoly párbajozót a társas körök-ből, ha azokat a nők befogadják. Ezenkívül a nők ítélete a tisztességnek kényes kérdé-

seiben tisztultabb, mint a férfiaké, mert finom tapintatukat nem durvította el a kenyérke-res és a nyilvános élet sokszoros kűkdö-dés.

Megvagyok győződve, hogy egy ilyen szervezkedés a legkisebb mértékre szállítaná le a párbajoknak nemesek számát, de igaz-ságtalanságait és szerencsétlenségeit is. Ez volna a módja annak, hogy-ha már nála nél-kül el nem lehetünk, — miként élünk meg vele.

Érvénytelen.

C. SWERDNATÓL.

Az „Ellenzék” számára fordította:

A M I C A.

XI.

(Folytatás.) (24)

— Nem, nem az anyámat gyászolom — válaszol Esztér, alig tudva a zokogását visszatartani. A testvéremet csak most vesztettem el. Ő nyomorék volt és esés követ-keztében véletlen szerencsétlenség érte. Csak négy nappal ezelőtt temettem el.

— Oh, ejnye, — igazán! — kiáltá Floydné, szemrehányólag nézve az ügyvédre és elpirulva. Édesem, ez nagyon — nagyon szomorú dolog; de mindazonáltal — meg is — ej, ne beszéljünk most erről — hiszen meggyeztünk, hogy minden magyarázatot későbbre halasztunk, nemde édes? Azonban édesem, ez csak egy másik ok arra, a miért neked innét rögtön el kellene — sőt el kell jönnöd. Leszel szíves a kalapodat feltenni? Későre jár az idő és lásd, egy hosszú ut van előttünk. Segítségére lehetek valamiben?

Esztér a fejét rázta. Ő el volt bódulva meg volt zavarodva, félig kételkedett és fé-lig hitt. E zavarodott lelki állapotban az egyedüli dolog, a mit tehetett, az volt, hogy gépiesen engedelmeskedjék. A kalapja és a viseltes esőköpenyegje a Bertti divánjának a karján volt; felvette és öltözködni kezdett, ámbár hideg és reszkető ujjai alig tudták a

vázolja a czélt, a mely a helyi bizottság előtt kell lebegjen és ez az, hogy az ipari segéd-munkások pihenő napján, az erkölcsös tökéletes és egészséges élet, anyagi karukra okozó időtöltés helyett, részükre tanulságos és főképp szórakoztató előadások rendeztessenek. Kéri az értekezletet, hogy az ország bizottság eljárást követve, szintén alakítsanak és csatoljanak egy helyi bizottságot. Az értekezlet teljesen magáévá teszi és helyesli a programot és megalkítja a Kolozsvár városi bizottságát a következő eredménnyel: elnökké megválasztja dr. Haller Károly egyetemi tanárt, alelnökké Benigni Samu iparosgyári elnököt és dr. Ferenczi Zoltán ipartanumhelyi igazgatót, titkárrá dr. Gámnán József kereskedelmi és iparkamarai titkár, Hangay Oktáv tanár, dr. Jakabházi Zsigmond orvos, dr. Kiss Mór egyet. tanár, Kiss Sándor igazgató tanár, dr. Lázár Gyula tanár, dr. Léhmann Róbert, dr. Nagy Mór vár. tanácsos, Pákei Lajos ipartanumhelyi igazgató, dr. Rózsabagi Aladár egyet. tanár, Sigmund Dezső kereskedelmi és iparkamarai elnök, dr. Szádeczky Lajos egyet. tanár, Szathmáry Ákos tanár, dr. Török István igazg. tanár és Török Sándor a. v. főmérnök ezen bizottság az érdeklődés arányában kiegészíthető.

Az ilyenképp megalakult bizottság elhatározza, hogy működéséhez késedelem nélkül hozzáfog és a febr. 4-től kezdve egyelőre március 18-ig tartó cölubban minden vasárnap délután a városi ház közgyűlési termében előadást illőleg felolvasást rendez. A nemzetgazdaság, földrajz, történelem, szépirodalom, természettudomány, ipari szak ismeret köréből népszerű, szórakoztató tárgyakat ismertetnek meg ingyenes felolvasások útján az ipari segédmunkásokkal; a felolvasások szövegét később kinyomatják és az érdeklődő iparosok közt díjtalanul szétosztják, hogy így a jelen nem lévő is részesüljenek a lélekművelő olvasmányban. A f. hó 29-én tartott bizottsági gyűlés már örvendően vette tudomásul, hogy a febr. hó 4-én d. u. 3 órakor tartandó felolvasásra dr. Finály Henrik egyet. tanár fog az „Ipari műveltség”-vel foglalkozni. E nemes célú bizottság működéséről még alkalomilag megemlékezünk.

— Az „Erdélyi Kárpát-Egyesület” közleményei osztálya 1894. jan. hó 30-án d. u. 5 órakor a központi titkári iroda helyiségében választmányi gyűlést tart, melyre a t. választmány tagjait tisztelet meghívja az elnökség. Tárgy: a közgyűlés napjának és tárgynak megállapítása; Kárpát-Estély rendezése; a Kalauzok szerkesztésének ügye.

— A kolozsvári kereskedő-ifjak f. évi. február hó 10-én szombaton, a „Stadkert” helyiségében zártkörű táncestélyt rendeznek dalszakszótályuk javára.

— B. Hunyadról írják: Egy éve még nincs, hogy a banffy-hunyadi „Iparos-dalkör” elnökevé választotta Gondolvisz Lajos közszeretben álló iparost, s az újra alakulás pillanatában föllobbant lelkesülés azóta erősödve, szorgalmas munkásságra ösztönzi a dalkör tagjait, mit tanusít az is, hogy az egy év alatt már 4 népszerű alkalommal állottak a közönség elé, mindig megelégedést szerezve jól betanult és sikerrel előadott dalaikkal. E hó 27-én is a „Tigris”

adressedet nála hagyhatod. Talán Collingwood ur lesz olyan szíves és beszél vele. En oly igaztolt vagyok, hogy attól félek, hogy valami tévedést csinálók. Tudja — folytatás félhangon és az ügyvédek fordulva — semmi magyarázat. Reményem, hogy azt én sem gondolja szükségesnek? Elég ha azt mondja meg neki, hogy az unoka hugom velem jön és az adresset nála hagyja. Ha valami pénzt kell fizetni, talán nem kérek sokat, ha arra kérem, hogy azt is igazítsa el? Collingwood ur nekem udvarias szó után kiment a szobából. — Midőn tíz perc múlva visszatért, megbiztatást teljesítve, a mi a süket asszonnyal nem csekély fáradságra került. — Floydát egyedül találta, a tűz előtt állott, kicsinylőleg nézve körül a nagyon tisztas és szegényes szobában.

— Ő mindjárt itt lesz — mondá az ügyvéd kérdő tekintetével válaszol. Egy pár tárgy van a mit okvetlenül el akar hozni magával — valami csekélységgel melyek az anyjái voltak — és — tudja, azt hiszem, hogy a testvére is. Édes Collingwood ur, hogy van az hogy én nekem erről a furor egy szót sem szólott?

— Helyesebbnek ítélem, hogy az unoka huga saját maga beszélje el kegyednek. Napit-hornétól tudtam, hogy a kis fiúval nem lesz bajunk mert szegényke meghalt.

— És ez nagy szerencse! — kiáltá Floyd a két kezét összetéve. Tudom, hogy ezt mondani nem szépen hangzik, de ha minden körülményeket megfontolunk, akkor valóban lehetetlen, hogy áldáson kívül egyébnek tekintsek. Ha a fiú él volna, nem tudom, hogy mit lehetett volna tenni. A legkellemetlenebb bonyodalmakba vezetett volna. Mert lássa az ezredes olyan különös és olyan nehezen lehet vele elbánni.

— Ugy van! — hagyá helyben Collingwood ur szírazon.

Éppen úgy van, a hogy kegyed megjegyezte, sokkal jobb, hogy így történt. És aztán, egész más hangon azt tette utána: — Reményem asszonyom hogy nem csatlódott?

(Folyt. köv.)

nagytermében rendeztek dalestélyt, melyen Gyarmathy Zsigmondnak alkalmi cziklét, „Felolvasás a felolvasásról” — vonzó előadását olvasta föl Székely Málin tanítónő kisasszony; Királyi Sándor ur Ábrányinak „Keresem az Istent” cz. versét komolyan átgeny-dolt, értelmes szavakkal adta elő, Páskú Márton ur pedig kiváló gyakorlottsággal, s jó érzéssel játszott czimbalmán népdalokat; a dalkör 4 dalt adott elő. A közönség csaknem teljes számmal megjelent, s a tárgysorozatot egyes pontjait megelégedéssel hallgatta. A dalkörnek szép jövedelme is volt aránylag, mert a tiszta haszon körülbelül 80 frt. Többen jeyekir árán fölül is fizettek, kiknek e helyen a dalkör halás köszönetét nyilváníta.

— Megszaporították a levélhordók számát Kolozsvárt egygyel. Most 9 helyett 10 levélhordó van, a levélhordók kerületeit praktikusabban osztották be, mi által a levélhordók eljutnak d. e. 11 órakor a küldeményekkel oda, a hova ez előtt déli 1 órakor jutottak. És így a postától távolabb lakó közönség 1—2 órával előbb kaphatja meg a levelet. Örvendünk a postahivatal e gondoskodásán, mely a közönség érdekeit minden esetre szem előtt tartja.

— Kise a Kossuth-levele? A napokban a Kuzsók István, az ország ereklje muzeum öre lapunk tárcájában közölte Kossuth Lajosnak egy szép levelét, melyet 1867-ben írt valakinek, a ki fia keresztatyjánál kérte fel. Az „Ellenzék” akkor azt is megírta, hogy a levelet a kolozsvári ország ereklje muzeumnak küldötte be Biró József, a kolozsvári honvéd-egyesület választmányi tagja, ki viszont Rignáth Sándor kolozsvári polgártól kapta. Rignáth az írtetéhez csomagoló-papírost vásárolt és ezek között volt az a kézirat.

Az ereklje muzeum öre egyuttal kérdést intézett a közönséghez a levél valódiságára, a czimzettre, valamint a keresztifjú életben léteire vonatkozó adatokra nézve.

A B. H. közelebbi levelet kapott Zala-Egerezről, Horváth Lajos úrtól, a kinek atyjához írta Kossuth a szobán forgó levelet s a kinek keresztatyjává lett Kossuth e levél által. Kijelenti, hogy annak a Kossuth-levelenek az eredetije nála van, keretbe foglalva tüveg alatt, erekljeként őrizi. A Kolozsvárott felfedezett levél tehát nem a Kossuth írása csak másolat.

— Helyettesítések. A nyugalomba lépett Sándor Imre m.-örményesi főszolgabíró helyébe Münsterman Györgyöt, tekei szolgabíró, kinek helyére szolgabíróknak dr. H. László Árpád tette át, ennek helyébe pedig örményesi szolgabíróvá Veszprémi Antal közigazgatási gyakornok helyettesített.

— Kalap csere. A tegnapi városi közgyűlésen egy ur kalapját elcserezték. A kinek birtokában van az idegen kalap, az holnap d. u. kiadódhivatalunkba visszaeserelheti.

— A belvárosi Fröbel gyermekkert-társulat igazgató választmánya, a vallás és közoktatásiügyi m. kir. miniszter engedélye alapján nyári menedékházat nyitott dajkák képzésére újabb hat heti tanfolyamot nyit. Felvételtnek 18—40 év közötti nők, kik tisztességes előéletüket hitteles okmányokkal igazolják, tanítók bűzegei és árva előnyben részesülnek. Ugy a vidéki, mint helybeli pályázók keresztlevele, erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelt folyamodványaitak legkésőbb február hó 10-ig fent írt intézet igazgatóságához czimezve nyújtsák be, mivel a tanfolyam már február 15-én rendszeresen kezdését venni.

— Bepanasztolt gróf. A kolozsvári járásbírósg Telesi Domokos gróf országgyűlési képviselő mentelmi jogának felfüggesztését kérte a képviselőháztól, Vikol János kolozsvári lakosnak azon panaszfeljelentése alapján, hogy a nevezett gróf, mint Telesi Imre gr. gyámja, a kolozsvári árvaházhoz beadott gyámi jelentésben Telesi Imre „legállandóbb és legrégibb uzorásának” nevezte őt. A ház mentelmi bizottsága azon felfogásból indulván ki, hogy egy hátsóghoz beadott hivatalos iratban az ügygyel összefüggésben használt kifejezések miatt se rágalmazás, se becstelenségek címén nincs helye büntető eljárásnak, nem találta az esetben a büntetendő cselekmény tényállásdékát megállapíthatónak s a mentelmi jog felfüggesztésének megtagadását hozza a ház-nak javaslatba.

— Kossuth állapota. Basso doktor, Kossuth áziórova, táviratlag jelenti hogy a kormányzó 7 nap óta elkezdte újból a félbehagyott testgyakorlást, a svéd-gymnasztikát s rendszeren aláveti magát a hátmassagereknek. Idegeinek izgatottsága enyhült. A vichy-i vizet használja s ereje gyorsan tér vissza. Napjában több órát dolgozik, tegnap 20 percet töltött az erkélyen, élvezve a szabad levegőt. Ruttkayné állapota nem javult. — Ruttkayné Kossuth Lujza 25-ikéről kezelve, egy hosszú, nyolcz oldalos levelet intézett nővéréhez, Ambrozonicsnéhoz. E levél szerint Kossuth Lajosnak már annyira helyreállott az egészsége, hogy nemcsak, hogy fennjárhat, hanem 25-ikén éjjel 11 óráig dolgozott és a mellett az egész éjjelt nyugodtan töltötte. Kossuth egészsége — a levél szerint — a körülményekhez képest a lehető legjobb, az étvágya is jó.

— Királyi udvarnag. Mint tegnap írtuk ezen elnevezés alatt akarna Hohen-

lohe főudvarmester egy új udvari hivatalt kreálni, a melynek feladata lenne a magyar királyi belső udvartartást vezetni. Hohenlohe nagy előzékenysége egy-zeretlen kitérés akar lenni a magyar udvartartás szervezése elől. A magyar udvartartás visszaállítása esetén ugyanis egy magyar zászlós ur kellene, hogy az udvartartás élén álljon, a ki teljesen független lenne a bécsi udvarmesterei hivatalától, és a ki Hohenlohenak utasításait nem csak nem tartoznák követni, de a kinek magas méltósága és egyéni függetlensége teljesen ki is zárna, hogy egy idegen állam udvari tisztjét fogadjon el utasításokat. Hohenlohe ezt világosan látja, azért semmi körülmények közt sem akar ráállani, hogy a régi ősi zászlós urak névleges funkciójukat egy udvartartás tényleges vezetésére körül valóssággal felvegyék, az ő engedékenysége csak odáig terjed, hogy egy királyi udvarnag nevezessék ki, a ki természetesen sokkal kevesebb önállósággal bírna, sem hogy magát a bécsi udvarmesterei hivatal alól emancipálhatná. Reméljük, hogy Hohenlohe urnak ezen törekvése egy kormányfő, mint az országgyűlésen hajótörést fog szenvedni és a magyar udvartartás valóssággal fel fog állítani.

— Az udvari hölgyek ingel. Érdekes dolgot jelentenek Madagaskarból. Az atnarióvban lakó európaiak ugyanis újabb időben azt az észleletet tették, hogy a benszültt mosónék nagyon későn szokták hazavinni a mosásra adott ruhát. Sokszor hét számra kellett várni miatta. Most azonban rájöttek, hogy európai urak ingeit és az európai hölgyek fehérneműit az emyrnei udvar hölgyei illetőleg udvari tisztjei kölcsönzik és viselik. Persze ez udvari szokás miatt az európaiak nagyon kevéssé érzik magukat — megfiasztelve.

Az Osztrák-magyar bank 1893. évi zárszámadásaitól alant közöljük a kolozsvári főintézetre vonatkozó adatokat. Pénztári mozgalom 1892-ben 37,118,000 frt. — 1893-ban 66,578,000 frt. A lezártított váltók összege: 1892-ben frt 5,432,041, 1893-ban frt 5,539,163. Az értékpapírokra nyújtott kölcsön összege 1892. frt 1,083,120 — kr. 1893. frt 2,274,160 — kr. Eladott bankutalványok 1892. frt 227,774 — kr. 1893. frt 214,252 — kr. Eladott külföldre szóló utalványok 1892. frt 373,603 — kr. 1893. frt 527,508 — kr. A bankfők műveleteinek összege 1892-ben frt 7,116,538 — kr. 1893-ban frt 12,555,083 — kr. Bruttó nyereség 1892-ben frt 51,239,65 kr. 1893. frt 103,610,30 kr. ebből levonva a költségeket 1892. frt 23,735,59 kr. 1893. frt 34,515,49 kr., marad tiszta nyereség 1892-ben frt 27,504,06, 1893-ban frt 68,794,81. A bankfők lezártított váltóinak összege 1892-ben 6312 drb. frt 5,432,040-75. 1893-ban 10,829 drb. frt 5,539,163-43, azaz 4517 drbál frt 4,107,122-65 kral többlet mint 1892-ben. A befolyt váltók összege 1892-ben 5772 drb. frt 4,968,452-46. 1893-ban 10,552 drb. frt 9,010,003-47. A lezártított váltók közül a kolozsvári bankkerületben volt fizetendő 1892-ben 5307 drb. frt 4,479,265-88. 1893-ban 9839 drb. frt 8,541,730-51, más magyar és osztrák fők kerületében pedig 1892. 988 db. frt 952,462-87, 1893. 990 drb. frt 997,432-92. Beérkezett átutalások kolozsvári giro számla-talajdonosok javára 1892-ben frt 3,599,095-73. 1893-ban frt 6,439,715-33.

— A király az operaházban. Ünape volt vasárnap az operaházban. A király ő felsége tiszteletbe meg látogatásával. Tizenkét perccel fél nyolcz óra után robbogott az udvari hintó a királyi páholy külső feljárója elé és kiszállott belőle a király, szárnysége Lónyay alezredes kíséretében. Ő felségét, a lépcső alján Zichy Géza gróf intendáns és Szilágyi Lajos műszaki tanácsos várták. A király nyájában fogadta az intendáns üdvözlését, aztán követte a lépcsőn felhaladó furirját, szárnysége, az intendáns és a műszaki tanácsos pedig mögötte maradtak. A királyi (inkognito) páholy előtt várta ő felségét Nikisch Arthur művezető igazgató, a kit az intendáns bemutatott a királynak.

— Scheuthauer tanár halála. Scheuthauer Gusztáv orvos, a budapesti tud. egyetem kórhonczetani és kórszövettani tanára tegnap este 8 órakor meghalt. Az esetet Liebermann Leo egyetemi tanár estéli egy negyed 8 órakor jelentette a rendőrségnek. Az volt ebben a jelentésben, hogy Scheuthauer tanár a Szentkirályi-utca 39. sz. a. lakásán hirtelen elhalt. Az értesítés vétele után egy rendőrfogalmazó és egy rendőrorvos megállapította, hogy a halál asztmatikus szervi baj következtében beállott szívzsidhüdes okozta. Scheuthauer dr. magányosan élt. Csak gazdasszonya gondozta, kinek előadása szerint az elhaltak lakásán nagyobb értékű készpénz és értékpapírok vannak. A lakás illetőleg a vagyon biztosítása czéljából a bejárásul szolgáló két ajtó a rendőrség lepecsételte. Scheuthauer Gusztáv, orvos a budapesti egyetemen a kórhonczetani és kórszövettan rendes tanára, szül. 1832-ben Töke-Terebesen (Zemplénmegye) Orvosi oklevelet Bécsben szerzte, Tíz évig Rokitsanszky asszisztense volt majd docens lett. 1870-ben a budapesti egyetemen a kórszövettan rendkívüli tanára, majd 1873-ban rendes tanár lett. Az igazságügyi orvosi és közegészségügyi tanácsnak tagja volt. Világhírű szakdolgozatai magyar és német nyelven jelentek meg.

— A királyné Maderia szigetén. A királyné még néhány napra meg fogja hosszabbítani Maderia szigetén. Funchalban való időzését, a mennyiben a „Greif” yacht még nincs teljesen kitakarozva. A királynéra egyáltalában nem kellemetlen e meghosszab-

bitott ottidőzés, mert egészségére rendkívül jó hatással van a sziget enyhe levegője. A királyné, a naponkint öt-hat órai gyalogsétát tesz, kitűnő szíabban van. A „Greif” újabb útutlásaink szerint néhány nap múlva ereszkedik a tengerre. A visszautazás programja még nincs megállapítva, de valószínű, hogy a királyné az Azori szigeteken újra partra fog szállni.

— Merénylet a czár ellen. Bécsben az a hír volt elterjedve, hogy az orosz czár ellen merényletet kíséreltek meg. Ezeket a híreket félhivatalosan arra vezetik vissz, hogy kedvezőtlen jelentések érkeztek a czár állapotáról. Ugyátszik azonban, hogy a czár néhány nap előtt még egészen jól érezte magát, mert 25-én még a külföldi nagyköveteket fogadta.

— A német nagykövet Budapestén. A „Neue Freie Presse”-nek sürgönyzik Budapestről: A nagykövet. Reuss herczeg, felhasználva Budapestben való tartózkodását, hogy a budapesti társaságtól kellően elbusozzák. A nagykövet a dejeuner-t Apponyi Lajos grófnál költötte el, kinek birtokain Reuss herczeg, mint vadászatra meghívott vendég többször időzött. Reuss herczegné pedig Festetics Tasziló grófnál reggelizett. Ugy hallatszik, hogy Reuss herczeg már február első napjaiban fogja Bécsbe elhagyni. Egyelőre hat heti szabadsággal Olaszországba megy és azután ismét Bécsbe tér, hogy visszahívó levélét átnyújtsa. Reuss herczegné a bécsi állomásról való eltávozása kizárólag csak személyes viszonyaival függ össze.

— Eladó széna és répa Kolozsvárt. Értekezhetni az „Ellenzék” kiadódhivatalában.

Elektromos világítás.

Az elektromos világítás míg egy évtized előtt csak igen kevesekéül ismert, legfeljebb plúsiak laboratoriumokban mint feltűnő kísérlet volt bemutatva. Ezen rövid idő elegendő volt arra, nézve, hogy az összes világító módokat kísértsa és győzelmesen elfoglalja a tért csaknem az egész világon. Bármerre tekintünk márt, ott találjuk az elektromos fényt. Mint parányi szikra ott van az orvos műszerében, melyel megvilágítja az emberi szervezetet legelérhetőbb zugát; mint hatalmas reflektor ott van a tenger hullámaiktól körülvevő világító torony s napként világítja meg a hajónak utját, mint világító lámpa ott van a bányász kezében és déli napot csinal a föld méhében az örök éjszakából; ott van a mérnök kezében 20—30 méter mélységben a folyán feneké alatt a hidak pilléreinek készítésénél. De kétségkívül, legszébben imponál az elektromosság a város utcáinak és tereinek megvilágításánál. Nincs eddig földi világosság, melyet ehhez hasonlítani lehetne, és mérésekből kitűnt, hogy a napnak intenzivitása is alig kétszer akkora, mint az elektromosság. A gáz világítás zöldes-sárga fénye eltörpül és gyenge mécsalángként tűnik fel az elektromosság világos kék-szürkés fénye mellett. A megvilágított tárgyak színe alakja sokkal kedvezőbb benyomást tesz a szemlélőre, mint gázvilágításnál, mert a színeket hűvebben adja vissza és a tárgyak contourját plúsiusabban tünteti fel, miért is látjuk, hogy a képtárakban több a szemlélő az esti elektromos világításnál, mint a nappal, gázvilágítás itt egyáltalában lehetetlen volt.

Egészségügyi szempontból még jobban feltűnik az elektromos világítás a gázvilágítás. Egés alkalmával a szoba levegője egészen megromlik a gáz elégségsből keletkezett szénáz és más ártalmas gázok keletkezése által, kiálthatatlan lesz a szoba levegője különösen a melegabb évszakokban a keletkezett hőmérséklet által, míg az elektromos világításnál származott meleg mennyiség oly csekély, hogy az közvetlen közelről is alig észlelhető.

Továbbá a mérgezés, valamint az égési balesetek, melyek a gáznál oly gyakriak az elektromos világítás mai berendezésénél egyáltalában nem szerepelnek. Ez utóbbi körülmények tekintetbe vétele igen fontosnak volnának a színházakban, sehol sem romlik meg oly gyorsan a levegő és sehol sincs ily nagy tűzveszély mint épen itt gázvilágítás mellett.

A mi pedig az elektromos világítás használatosságát illeti, hát az a lehető legkényelmesebb, gyufa nem kell a megvilágítathatók egyes helyiségek a nélkül, hogy oda belépünk például a konyhából, a pinczébe egy kis csap elfordítása által, vagy hasonlóan a háló szoba megvilágítható az ágyból ha kinyújtjuk kezünket és a szekrényen levő csapot elfordítjuk: a fény ép úgy szabályozható mint a petroleum lámpa lángja. Kétségkívül igen fontos szerepe van az ilyen mű létesítésénél a költségnek, erre nézve összehasonlítást téve a gázvilágítással, alapul a budapesti villamos társulat egységeit véve: 100 Watt óránként 5 krba kerül. Egy 16 gyertya fényű lámpa egy órai működése alatt 50 Wattot fogyaszt el s így bele kerül 25 krba. Ugyancsak egy 16 gyertya fényű gázláng 180 liter légszesszt fogyaszt el óránként, már pedig 1000 liter légszesszt ára 11 kr s így ez belekerül 180 sz. 11/1000 = 1.98 kr. vagyis olcsóbb fél krral, csak hogy a társulat több órai használat mellett még engedményt tesz, ugy, hogy naponkint 5 órai használat mellett már egyenlő árakat kapunk. A mennyire e szűk keret megengedte, kerülve minden műszaki leírát, igyekeztem az elektromos világítás ma már ugyszólván mindenki előtt, ismeretes előnyeit feltüntetni; s midőn az ország fő és székvárosa, valamint több kisebb nagyobb vidéki város már be-

vezette az elektromos világítást, Kolozsvár városa is, mely különben lassan halad a nagy városok nivója felé, szintén nem késik a most foglalkozik eme nagy feladatának megoldásával, az elektromos világítás létesítésével. — Legalább a közelebb alakult villamos bizottság mindent elkövet.

Az elektromos világítással egy csapásra egy másik fontos kérdést is megoldás felé lehetne terelni, mely ott, hol oly magas szinten álló gázgyár van, mint itt, nem sokáig késbet. Ez a gázzal való fűtésnek újabb módja nagyon elterjedt és nálunk is Budapestén is kezdik létesíteni. A bevezetés ugyanugy történik mint a világításnál, jósaaga pedig, a jelenlegi fűtési anyagokat és módokat, a központi légfűtésnek is beleszámítva összehasonlíthatatlanul föltötte áll. A gázvilágításnál említett veszélyek, a kálha szerkezeténél fogva, itt teljesen ki vannak zárva. A befűtés egy gyufának meggyújtása és egy csapnak elfordításából áll és mindig egy és ugyanazon hőmérsékletet nyerjük. Nem kell gondoskodni különböző tüzelő anyag beszerzéséről, és az azzal járó sok tisztátalanság eltakarításáról. Ha a jobb módú közönség be fogja látni, hogy a jelenlegi tüzelési módok mellett a rossz és szabálytalanul befűtött szoba mily kártékony egészségügyileg, ha a háziasszonyok be fogják látni, hogy a konyhában mily gyorsan s izlelesen lehet ebédet elkészíteni, akkor ha eleintén többé is fog ezen tüzelési mód kerülni mégis gyorsan fog elterjedni.

SCHERER J.

LEGUJABB.

(Az Ellenzék eredeti távirata.)

Rosz hír Kossuthról.

Budapest, jan. 30.

Tegnap este megdöböntő hír érkezett Turinból.

Kossuth Lajos visszacsott betegségebe, ismét ágyba fekvő beteg.

E hír, annál megdöböntőbb, mert Kossuth orvosa kijelentette, ha influenza-jába visszacsik menthetetlen.

Kossuth állapota.

Budapest, jan. 30.

A ma reggel megjelent budapesti lapok Kossuth állapotának jobbrafordulásáról irnak. Maga Helffi Ignác is ugy nyilatkozott. Daczára ezeknek déiben Bécsből újra azt jelentették, hogy Kossuth Lajos igen rosszul van a katasztrófától lehet tartani.

Országgyűlés.

Budapest jan. 30.

A képviselőház mai ülése nagyon csendes volt.

A mezőrendőrségről szóló törvényjavaslatot tárgyalták. Semmi lényegesebb változtatást nem tettek.

Új trénerökös.

Budapest, jan. 30.

Szófiából távirják, hogy Ferdinand bolgár fejedelemnek a neje tegnap egy egészséges fiúgyermeket szült.

Gyilkos férj.

Budapest, jan. 30.

Budapesthez közeli Tok községben Biró Sándor nevű ember, ki feleségétől elválva él, feleségét ma felkereste — hirta vissza, s mivel az asszony nem volt hajlandó vissza menni, revolverrel agyonlőtte.

Biró Sándor a gyilkos férj feleségét már az előtt is többször hirta, hogy térjen vissza hozzá, az asszony azonban mindig megtagadta kérését.

Az asszony Biró Mihály hivatalnoknál szolgált.

S mikor férje ma ismét hevesen kérte és megtámadta segítségért kiáltott.

A segély kiáltásra előszaladt Biró hivatalnokot a gyilkos férj szintén meglőtte. Azután maga ellen fordította a revolvert és ezájába lölt önmagának.

Az anarkista kivégzése.

Páris, jan. 30

Vaillantot, a híres bombamerénylőt holnap végzik ki, mert az elnök nem adott kegyelmet.

Nemzeti színház.

Kolozsvárt, szerda, január 31-én, 1894.

Maróthy Margit és E. Kovács Gyula mint vendégek:

THERMIDOR

vagy

A FRANCZIA FORRADALOM.

Felfolós szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segédszerkesztő és kiadólaptalajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Hirdetések

IN VINO VERITAS!

BENIGNI SAMU

BORNAGYKERESKEDŐ

KOLOZSVÁRTT.

SZÁMOS KITÜNTETÉSEK

4 arany, 1 ezüst érem és több dícsérő oklevél boraim tisztaságát és kiváló minőségét.

Főraktár és iroda: Vashíd, Benigni-palota.

ASZTALI BOROK

Híres üvegekben.

KICSINYBENI VÉTELNÉL.

I. oszt. asztali	50 kr.
II. " "	44 "
III. " "	40 "
Külmű (saját termés)	60 "
Bakator (1884-85-iki termés)	60 "
I. oszt. Riesling-Hadrévi Miksa	80 "
Imre pincéből	70 "
II. oszt. Marosmenti	80 "
Villányi vörös	80 "
Karbenet	80 "
Egri vörös	80 "
Rózsamál (1885-iki)	80 "

A borok üvegeitől számítva.
50 üveg vételnél 10% engedmény.
Finom Pecsényeborok

Rajnai üvegekben.

Rózsamál (1874-iki)	70 kr.	85 kr.
Fugadi riesling (báró Kemény pincéből)	70 "	85 "
Hadrévi (Sárvári pincéből 1872-iki)	70 "	85 "
Finom vegyes	70 "	85 "
Som	70 "	85 "
Muskotály	70 "	85 "
Tramini	70 "	85 "
Erdélyi gyöngy	80 "	90 "
Törökhegyi	1 frt	50 "
Erdélyi aszu	1 frt	60 kr.
Malaga	2 frt	1 frt
Karbenet alvinczi (báró Horváth pincéből)	60 kr.	80 kr.

A borok üvegeitől számítva.
50 üveg vételnél 10% engedmény.

„ERZSÉBET SZÁLLODÁT“

Köszvény, Belhid-utca 19. sz. átvetttem,

s azt egész újonnan berendeztem, hogy a magasabb igényeknek is teljesen megfelelhessenek.

Az éttermet LACZINA HENRIK, a Hungáriának 10 éven át volt főpinczére vezeti. Jó hírnevű konyhám ezután is az lesz, mit a t. közönség a Hungáriában létem alatti időből ismer.

Villás reggeli, Dréher-féle dupla márcziusi sör mindig kapható.

Gazdag készlet van legjobb saját boraimból.

A t. közönség kegyes pártfogását tisztelettel kéri

95. [3-5]

ÖZV. BENKÓ FERENCZÉ,
a Hungária volt tulajdonosa.

Dr. LINCK-féle

ZSIRLUGLISZT

az elismert legjobb, legolcsóbb és legártalmatlanabb mosó- és tisztító-szer.

Teljesen klórmentes. Nincs többé szappanszag.

Ragaszkodjék szigorúan a következő használati utasításhoz:

1/2 kgr-mos csomag 50-60

liter forró vízben feloldatik

s ebbe a ruha szükség szerint

2-12 óráig, legcélszerűbben

éjelen át be lehet áztatni.

Szappan, szóda vagy hamu-

szir használata teljesen fe-

leesleges. Nagyon szennyos

helyek csak egy kevés száraz

zsirluglisztal bedörzsölendők.

Kézzel vagy géppel való ri-

vid mosás után tiszta, vakító

fehér ruhát nyerünk, s e mel-

lett a ruha színe és szövete

épséggel nem szenved. A mosás jelentékeny idő, munka és pénz-

megtakarítással jár.

Csak a „Dr. LINCK-féle zsirlugliszt“ ment minden kártékony alkatrészekről.

UTÁNZÁSOKTÓL ÓVAKODJUNK.

RAKTÁR KÖLOZSVÁRTT: Ifj. Pere István, Csiky Imre, Kónya Sándor, Flóra Gyula és Tihanyi Adolf utrakál.
61. (3-6)

Egy hónap alatt több mint

500 HÖLGY

fejezte ki elismerését és dícséretét W. Reichert berlini cég Serail-poudre és W. Reichert berlini cég Serail-crème felett.

A Serail-poudre a képzelhető legfinomabb és leggyöngédebb arcpor, tartósan fed és ügyesen alkalmazva, még a leggyakorlottabb szem sem fedezheti fel; a bőrnek ifjú frisséget és szépséget kölcsönöz. Ára 55 és 90 kr. — A Serail-crème nem Gold-crème vagy kendőző szer, hanem a leggyöngédebb bőrszépítő szer, mely az arcbőrt épen tartja s puhává és bársony-simává teszi. Elégséges egy próba. Ára 1 frt 20 kr.

A valódi Serail-poudre és Serail-crème W. Reicherttől Berlinben kapható.

Köszvény Kovács P. és Fiai kereskedésében.

Óvást! A vásárlásnál határozottan a Reichert W. gyárában Berlinben előállított készítmény kérendők s a közönség ne engedje magát kevésbé értékes készítményekkel tévútra vezetni.

85. (3-6)

Egy kitűnően jövedelmező

üzlet,

melynek körülbelül 3000 vevője van és ezen kívül

Detail-üzlet is kitűnően megy,

eladó azonnal vagy április hó 1-étől kezdve.

Értekezhetni az „Ellenzék“ kiadóhivatalában.

84. (4-5)

A cég teljes feloszlása miatt

Rendes Szidor és Testvére

hatóságilag engedélyezett

nagy végeladásában

a cég teljes feloszlása miatt

tavaszi kelmék 35 azaz harminczöt százalék engedménnyel.

Tavaszi és téli felsők, diszek, napernyők

50 azaz ötven százalék engedménnyel.

Ez által még soha nem létezett alkalom nyújtatik a tisztelt közönségnek szükségleteit fele áron beszerezni.

Párisi és berlini újdonságainkat

40 azaz negyven százalék engedménnyel.

106 (1-2)

ÁRJEGYZÉK-KIVONAT:

Bengalin selymek minden színben	ezelőtt 2-10	most 1-40
Surah tiszta selyem minden színben	1-50	1-05
Merveilleux tiszta selyem minden színben	2-20	1-50
Fekete merveilleux tiszta selyem	2-	1-35
Satin de Lion fekete, tiszta gyapjú	2-40	1-65

Fekete mintázott selymek rendkívül jó szállított áron.

Színes pelüchök kék, rózsaszín, lila, krém, sárga, fehér színekben	ezelőtt 2-10	most 1-60
Gaceok himszett virággal	2-20	1-25

Sofa és smirna szőnyegek, ágyelők, divántakarók, takaró és utazó pokróczok 30, azaz harmincz százalék engedménnyel.

Tunisi függönyök párja	ezelőtt 3-	most 1-60
Tapestrie szőnyegek B minőség	1-60	1-10
Tapestrie szőnyegek A minőség	1-90	1-40
Tapestrie szőnyegek AA minőség	2-20	1-75
Tapestrie utánzat	1-10	1-75

KAPHATÓK:

RENDES SZIDOR és TESTVÉRE

hatóságilag engedélyezett nagy végeladásában.

A cég teljes feloszlása miatt

Nyomatott Magyar Mihály könyvnyomdájában Köszvény, belközép-utca 33. szám.